

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТУРИЗЪМ

гр. Самоков, обл. Софийска ПК 2000, ул. "Софийско шосе" №18, директор: тел/факс: 0722/6 64 27;
web site: www.pgtsamokov.org; e-mail: pgtsamokov@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:

ДИРЕКТОР

БОРИСЛАВА ХАДЖИЙСКА

УЧИЛИЩНА ПРОГРАМА

ЗА ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО,

ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ

За учебната 2020/2021 г.

Настоящата Училищна програма за гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование в ПГТ е разработена съгласно Наредба № 13/21.09.2016 г. на Министъра на образованието и науката, актуализирана на заседание на Педагогическия съвет с Протокол №11/08.09.2020 г. и утвърден със Заповед №661/11.09.2020 г. на директора на училището.

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТУРИЗЪМ

гр. Самоков, обл.Софийска ПК 2000, ул. "Софийско шосе" №18, директор: тел/факс: 0722/6 64 27;
web site: www.pgtsamokov.org; e-mail: pgtsamokov@abv.bg

ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се осъществяват в училищното образование в различни форми. Интегрирано е в учебното съдържание на учебните предмети в рамките на общообразователната подготовка от VIII до XII клас. Възможно е да се преподава интегрирано в часа на класа, в дейностите по интереси, в извънкласни училищни, извънучилищни и междуучилищни дейности, както и при общата подкрепа за личностно развитие.

(1) ДОС за гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование се определя с наредба.

(2) Държавният образователен стандарт определя: (чл.1. ал. 1 от Наредба за ГЗЕИО)

1. същността и целите на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
2. начините и формите за осъществяване на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование;
3. рамковите изисквания за резултатите от обучението по гражданско, здравно, екологично и интеркултурно образование;
4. институционалните политики за подкрепа на гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование.

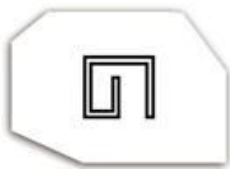
ПРИОРИТЕТИ

1. Формиране на гражданско съзнание и граждански добродетели и е свързано със знания за устройството на демократичното общество, за правата и задълженията на гражданина и с умения и готовност за отговорно гражданско поведение.
2. Развитие на умения за създаване или поддържане на здравословен стил и условия на живот и за доброволното адаптиране към поведение, благоприятстващо здравето.
3. Формиране на екологична култура, екологично съзнание и екологично поведение в тяхната взаимна връзка с оглед познаване на екологичните закони, защита, подобряване, управление и разумно използване на природните ресурси, както и опазване на природната среда и на екологичното равновесие.
4. Усвояване на знания за различни измерения на културните идентичности и за основни характеристики на интеркултурните отношения, формиращо позитивно отношение към разнообразието във всички области на човешкия живот, както и умения и нагласи за конструктивни взаимодействия в мултикултурна среда.

ЦЕЛИ

I. ИЗГРАЖДАНЕ НА АВТОНОМНА И АКТИВНА ЛИЧНОСТ ПОДЦЕЛИ:

1. Да разбира и отстоява общочовешките ценности, ценностите на демокрацията и човешките права, участва в гражданския, политическия и социалния живот по отговорен, съзидателен и ефективен за себе си и за обществото начин;
2. Да познава институциите, структурата и процедурите на демократичното общество, икономическите и политическите реалности на глобализиращия се свят;

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТУРИЗЪМ

гр. Самоков, обл.Софийска ПК 2000, ул. "Софийско шосе" №18, директор: тел/факс: 0722/6 64 27;
web site: www.pgtsamokov.org; e-mail: pgtsamokov@abv.bg

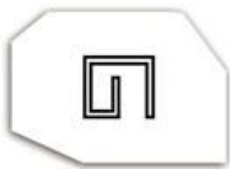
3. Да зачита значимостта на всяка човешка личност в многообразието от нейните идентичности, признава правото и ценността на различието, приема равнопоставеност на всички в общото социално пространство;
4. Да осъзнава и цени своята културна идентичност;
5. Да взаимодейства с членовете на семейството си, общността и другите хора по конструктивен и уважителен начин;
6. Да изразява обосновано и критично гражданската си позиция;
7. Да взема самостоятелни решения относно своето развитие, проявява инициативност и способност да си поставя цели, да планира и да обосновава действията си;
8. Да носи отговорност за поведението си и оценява влиянието на постъпките си за своя живот и този на другите хора;
9. Да подбира адекватна информация, продукти и услуги за подобряване на здравето и поддържа здравословен начин на живот за себе си и за околните;
10. Да познава и спазва нормите за екологична култура и поведение с оглед опазване на природата и създаване на устойчива околна среда;
11. Да познава механизмите на публичните институции и гражданското общество за прилагане на споделена отговорност за опазване на околната среда и проявява готовност за участие в тях;
12. Да умее да прави връзки между отделни сфери на обществения живот и да разбира причините за социалните неравенства, екологичните и глобалните предизвикателства.

II. ФУНКЦИОНИРАНЕ НА УЧИЛИЩЕТО КАТО АВТОНОМНА, АКТИВНА И САМОРАЗВИВАЩА СЕ ОБЩНОСТ

1. Да възпитава в демократичните ценности;
2. Да насърчава инициативност, отговорност, солидарност, социална чувствителност и критичност у всички участници в образователната система;
3. Да утвърждава устойчива, включваща, демократична и здравословна среда, свободна от различните форми на агресия и дискриминация;
4. Да изгражда и поддържа позитивен психологически климат и възможности за избори, свързани със здравето, екологията, гражданското участие, межкултурна толерантност, взаимното разбиране, зачитане и уважение;
5. Да създава позитивна образователна среда за диалог между представителите на различните културни общности в зависимост от тяхната възраст и компетентности, включително и чрез формите на ученическото участие и самоуправление.

НАЧИНИ И ФОРМИ НА ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. В процеса на придобиването на всички видове училищна подготовка.
2. В часа на класа, включително и чрез ученическото самоуправление;
3. В заниманията по интереси в рамките на целодневна организация на учебния ден;
4. В рамките на дейностите по обща подкрепа за личностно развитие
5. По проект „Подкрепа за успех”
6. Разработване на проекти

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТУРИЗЪМ

гр. Самоков, обл.Софийска ПК 2000, ул. "Софийско шосе" №18, директор: тел/факс: 0722/6 64 27;
web site: www.pgtsamokov.org; e-mail: pgtsamokov@abv.bg

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ПОЛИТИКИ ЗА ПОДКРЕПА НА ГРАЖДАНСКОТО, ЗДРАВНОТО, ЕКОЛОГИЧНОТО И ИНТЕРКУЛТУРНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

III. ВЪЗПИТАВАНЕ В ТРАЙНИ НАВИЦИ ЗА ОТДАВАНЕ НА ПОЧИТ И ИЗРАЗ НА НАЦИОНАЛНОТО САМОСЪЗНАНИЕ

1. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ РИТУАЛИ

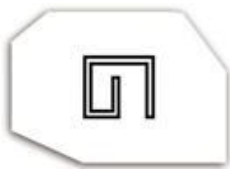
- а) Всички официални празници, които се отбелязват в училището да започват с химна на Република България.
- б) На 15 септември и 30 юни всички ученици, педагогически специалисти и гости посрещат и изпращат училищното знаме, носено от знаменосец и двама асистенти, показали добри резултати в образователно възпитателния процес.
- в) официално раздаване на дипломи и свидетелства на зрелостниците ;
- г) награждаване на отличили се ученици и учители;
- д) поддържането на училищен кът и съхраняването на училищното знаме;
- е) честването на национални празници, на официалните празници, на дните на национални герои и будители, на празника на патрона на училището;
  - ✚ Честване на 27.09 – патронен празник на ПГТ
  - ✚ Честване на Деня на народните будители ;
  - ✚ Тържествено отбелязване на обесването на Васил Левски 19.02;
  - ✚ Честване на 03.03 — Освобождението на България;
  - ✚ Денят на самоуправлението на 09.05 — Ден на Европа;
  - ✚ Тържествено честване на 24.05 — Ден на славянската писменост;
  - ✚ Честване на 2-ри юни — ден на Ботев и на падналите за свободата на България ;

2. ОПРЕДЕЛЯНЕ НА УЧИЛИЩНИ СИМВОЛИ И ДРУГИ ОТЛИЧИТЕЛНИ ЗНАЦИ

- ✚ знаме и лого на училището
- ✚ почетен плакет и грамота
- ✚ летописна книга
- ✚ почетен плакет при честване годишнини на училището
- ✚

IV. ПОДКРЕПА НА ИНИЦИАТИВНОСТТА И УЧАСТИЕТО НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ЧРЕЗ ПОДХОДЯЩИ ЗА ВЪЗРАСТТА ИМ ВКЛЮЧВАЩИ ДЕМОКРАТИЧНИ ПРАКТИКИ

- 1. Участие в Ученически съвет като форми на ученическо самоуправление;
- 2. Организиране на доброволчески дейности във и извън училище;
- 3. Поддържане на училищната интернет страница с информация за активното участие на учениците в различни изяви- конкурси, състезания, олимпиади, изложби, проекти
- 4. Организиране на училищни празници, кампании и събития съобразно календара на световните, международните, европейските, националните, общинските, местните, професионалните и културните дати и празници;
  - 4.1. Подкрепящи здравето:
    - 01. 12. - Световен Ден за Борба срещу СПИН- ежегодни мероприятия;
    - 17. 05. - Национален Ден на спорта — да се отбележи в часовете по ФВС по преценка на преподавателите.

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТУРИЗЪМ

гр. Самоков, обл. Софийска ПК 2000, ул. "Софийско шосе" №18, директор: тел/факс: 0722/6 64 27;
web site: www.pgtsamokov.org; e-mail: pgtsamokov@abv.bg

31. 05. - Световен Ден без тютюнопушене — беседа с презентации в ЧК

4.2 Подкрепящи толерантността:

16. 11. Международен Ден на толерантността — беседа в ЧК, изработване на табла в часовете по изобразително изкуство. Световен ден за борба с тормоза в училище

4.3. Подкрепящи социалната чувствителност:

18. 11. - Световен Ден в памет на жертвите на катастрофи— мероприятия свързани с този ден.

4.4. Подкрепящи правата на човека - беседи в ЧК

4.5. Подкрепящи опазването на околната среда: 22. 03. - Световен ден на Земята (водата)

5. Организиране на обучения на връстници от връстници: тема: Защита на населението от бедствия и аварии, Оказване на първа помощ на пострадал, Превенция на спин, Превенция на зависимости

6. Участие в клубове и групи по интереси;

7. Реализиране на форми на посредничество, решаване на конфликти, превенция на агресията-разписани детайлно в План на педагогическия съветник. Целта е осигуряване на подкрепа за личностно развитие [обща и допълнителна], на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развитие на способностите и уменията на учениците, в съответствие с индивидуалните образователни потребности на всеки ученик и в съответствие с разработените стратегии за подкрепа за личностно развитие. Спомагане за успешното преодоляване от учениците на възникнали затруднения и конфликти в училище семейството и обществото.

8. Проучване на мненията, нагласите и очакванията на учениците относно процеса и съдържанието на училищното образование и предложения по училищния живот;

V. ПОДКРЕПА ЗА МУЛТИКУЛТУРНАТА СРЕДА В УЧИЛИЩЕТО

Общи положения — ПГТ се обучават ученици от различни етноси: български, ромски. На ниво училище и клас се организират дейности, свързани с успешното интегриране на ученици от малцинствените групи.

ДЕЙНОСТИ

A) В ЧАСА НА КЛАСА ЧРЕЗ ЗАНИМАНИЯ, ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ ПО ТЕМАТИЧНИ ОБЛАСТИ:

1. патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие;
2. толерантността и интеркултурния диалог;
3. защита на населението при бедствия и аварии и оказване на първа помощ;
4. превенция на насилието, справяне с гнева и агресията и мирно решаване на конфликти;
5. превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха, киберзащита; превенция и противодействие на корупцията.
6. кариерно ориентиране
7. Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно“
8. Военно обучение и защита на родината

Таблица за разпределение на темите в часа на класа

Приложение № 5 към чл. 11, ал. 3

(Изм. и доп. - ДВ, бр. 80 от 2018 г., в сила от 28.09.2018 г.)

РАМКОВИ ИЗИСКВАНИЯ ПРИ ОРГАНИЗИРАНЕ НА ЧАСА НА КЛАСА

№ по ред	Тематично направление	Разпределение по класове на часовете				
		VIII	IX	X	XI	XII

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТУРИЗЪМ

гр. Самоков, обл. Софийска ПК 2000, ул. "Софийско шосе" №18, директор: тел/факс: 0722/6 64 27;
web site: www.pgtsamokov.org; e-mail: pgtsamokov@abv.bg

1	Патриотично възпитание и изграждане на националното самочувствие	4	4	4	4	4
2	Толерантност и интеркултурен диалог	1	1	1	1	1
3	Финансова и правна грамотност, вкл. и „Моето първо работно място“	2	2	2	2	12
4	Военно обучение и защита на родината		5	5		
5	Безопасност на движението по пътищата	4	4	4	1	1
6	Защита на населението при бедствия и аварии и катастрофи; оказване на първа помощ	5	5	5	3	3
7	Превенция на насилието, справяне с гнева и с агресията; мирно решаване на конфликти	2	2	2	2	2
8	Превенция на тероризма и поведение при терористична заплаха; киберзащита	2	2	2	2	2
9	Кариерно ориентиране			1		
10	Превенция и противодействие на корупцията	2	2	2	2	2
11	Електронно управление и медийна грамотност		1	1	4	
	ОБЩО	22	28	29	21	27

- В таблицата е посочен минималният брой часове за занимания и дейности по посочените тематични области. В зависимост от спецификата на класа, възрастта на учениците и конкретния контекст е възможно и комбиниране на теми и дейности от различни тематични области.
- В остатъка от часове, предвидени за часа на класа, се осъществяват занимания и дейности, свързани с гражданското, здравното, екологичното и интеркултурното образование, за развитие на класа като общност, за ученическото самоуправление и др.

Б) УЧЕНИЧЕСКО САМОУПРАВЛЕНИЕ

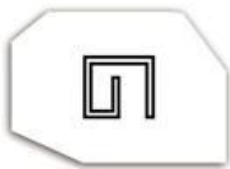
1. Всяка паралелка избира свой ученически съвет, който подпомага дейността на класния ръководител и инициира дейности на ниво клас;
2. Утвърждаване дейността на ученическия съвет като форма на демократичното училищно самоуправление.
3. В състава на ученическия съвет влизат председателите на паралелките от VIII до XII клас.

Правила на паралелка

4. Ученическият съвет има тричленно ръководство, което се избира с гласуване за всяка учебна година.
5. Редовни заседания на УС се провеждат всяка седмица.
6. Ученическият съвет разработва годишен план съобразен с годишния план на училището.
7. Представители на ученическия съвет имат право да взимат участие в педагогически съвети и в заседания на обществения съвет в училище.
8. Ученическият съвет участва в разработването на етичен кодекс на училището.
9. Ученическият съвет разработва и участва в реализирането на проекти.

В) ПРОЕКТ „ПОДКРЕПА ЗА УСПЕХ“ ЦЕЛИ:

Проектът е за подкрепа на всички деца, които имат затруднения с усвояване на учебното съдържание

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТУРИЗЪМ

гр. Самоков, обл. Софийска ПК 2000, ул. "Софийско шосе" №18, директор: тел/факс: 0722/6 64 27;
web site: www.pgtsamokov.org; e-mail: pgtsamokov@abv.bg

по различни предмети.

Основната цел е да се подпомогне равния достъп до качествено образование и по-пълното обхващане на учениците в училищното образование чрез дейности за преодоляване на затруднения в обучението и пропуски при усвояването на учебното съдържание, както и за развитие на потенциала и възможностите им за успешно завършване на средно образование и за бъдеща социална, професионална и личностна реализация.

В резултат на дейностите трябва да се постигне намаляване на дела на преждевременно напусналите образователната система и системата на обучение, както и към повторното им включване.

Фокусът е към ученици в начален и прогимназиален етап. В зависимост от индивидуалните потребности ще се извършват дейности за допълване, развитие и надграждане на компетентности, придобити в задължителните часове, както и за мотивиране на учениците за задържане в училище и за предотвратяване на преждевременното напускане.

VI. ИНТЕГРИРАНО ПО УЧЕБНИ ПРЕДМЕТИ ЦЕЛИ:

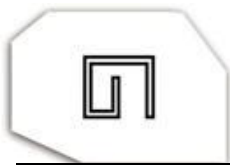
1. Повишаване на качеството на образованието чрез използване на различни образователни иновации.
2. Поставяне на ученика в центъра на цялостната педагогическа дейност, в отговорна активна позиция при овладяване на знанията, формиране на различни компетенции и развитие на умения за учене през целия живот.
3. Създаване на условия за делова и хуманна атмосфера на откритост и гласност, на взаимно доверие при постигане на успехи и неуспехи, трудности и проблеми.

ФОРМИ:

1. В процеса на придобиване на общообразователна подготовка по отделни учебни предмети - биология и здравно образование, история и цивилизация, география и икономика.
2. Интегрирано чрез ориентиране на обучението по общообразователните предмети към придобиване на ключовите компетентности.
3. Чрез добри практики в професионалното обучение на нашите ученици.

VII. ПРИМЕРНИ ТЕМИ ПО ГРАЖДАНСКО, ЗДРАВНО, ЕКОЛОГИЧНО И ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ЧАСОВЕТЕ, КОИТО НЕ СЕ ВОДЯТ ОТ УЧИТЕЛИ СПЕЦИАЛИСТИ, ПО ВРЕМЕ НА ЗАМЕСТВАНЕ НА ОТСЪСТВАЩ УЧИТЕЛ

ЗДРАВНО ОБРАЗОВАНИЕ	ГРАЖДАНСКО ОБРАЗОВАНИЕ
Личната хигиена, чистота и здраве – правила, които са задължителни	Медиите и глобалната мрежа в обществения живот
Как да се храним и живеем здравословно	Самовъзпитание на волята – "Изгради се сам"
Измамните блаженства – алкохол, цигари, наркотици	Общуване между родители и деца
Здравословно хранене и вредата от диетите – анорексия, булимия	Заедно срещу домашното насилие
Пубертетът и хигиена на човешкото тяло	Конфликтите – как да ги разрешаваме
Интимност и интимни отношения	Трафикът на хора или съвременното робство
Болести, предавани по полов път	Правилата в обществото – гаранция за сигурен Живот
ХИВ и СПИН, какво да правя?	Новият наркотик Интернет – как да се спасим
Методи на контрацепция	Пристрастяване към хазартни игри
Младите хора и зависимостите	Не на агресията и насилието
Пубертет – как да подготвим децата?	Права и отговорности – какво зная и не зная за Тях

ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ ПО ТУРИЗЪМ

гр. Самоков, обл. Софийска ПК 2000, ул. "Софийско шосе" №18, директор: тел/факс: 0722/6 64 27;
web site: www.pgtsamokov.org; e-mail: pgtsamokov@abv.bg

Хигиена на половата система. Психично здраве	Методи на сектите и травми нанесени от тях
--	--

ЕКОЛОГИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ	ИНТЕРКУЛТУРНО ОБРАЗОВАНИЕ
Човешкото всекидневие – източници на замърсяване	Лесно ли е да бъдеш толерантен?
Видове отпадъци – битови, производствени, строителни и др.	Конфликти в мултикултурна среда
Видове замърсявания на околната среда - последици	Да приемем различия до нас, защото и ние сме различни от него
Водата – природен ресурс и основен фактор на живот	Толерантност, търпимост, уважение към другите и към себе
Категории защитени територии	Приятели и врагове – междуполово Разбирателство
Екологични проблеми – природни бедствия	Общуване с връстниците
Разделно събиране на отпадъци . Рециклиране	Моята личност и моят свят